

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2019-01-11/Nr. TP- 1

Vilnius

Posėdis įvyko 2019 m. sausio 8 d. 13 val.

Posėdžio pirmininkė Dalia Urbanavičienė.

Posėdžio sekretorė Audronė Daraškevičienė.

Dalyvavo: Etninės kultūros globos tarybos (toliau – Taryba) pirmininkė Dalia Urbanavičienė, Tarybos nariai – Nijolė Balčiūnienė, Sandra Daugirdienė, Ona Drobelenė, Virginijus Jocys, Kristina Kuprytė, Zita Mackevičienė, Rasa Paukštytė-Šaknienė, Violeta Reipaitė, Jonas Rudzinskas, Dalia Senvaitytė, Loreta Sungailienė, Juozas Šorys, Jonas Vaiškūnas, Daiva Vyčinionė, Rūta Žarskienė.

Kvorumas yra.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Etninės kultūros globos tarybos 2019 m. veiklos plano patvirtinimo.
2. Dėl Tarybos 2019–2021 m. strateginio veiklos plano tvirtinimo.
3. Dėl Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiados organizavimo etnografiniuose regionuose.
4. Dėl Tarybos siūlymų ir išvadų apie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) parengtą Bendrųjų programų atnaujinimo gairių projektą.
5. Dėl Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programos 2018 m. atliktų tyrimų viešinimo renginio organizavimo.
6. Dėl išvykos į Latviją siekiant susipažinti su Latvijos gerąja patirtimi įgyvendinant tradicinės kultūros konkursinį finansavimą.
7. Kiti klausimai.

D. Urbanavičienė pasiūlymu, bendru sutarimu nutarta į darbotvarkę įtraukti du papildomus klausimus:

- Dėl Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos įteikimo;
- Dėl etnologijos mokslo išsaugojimo naujai rengiamame Lietuvos mokslų klasifikatoriuje.

1. SVARSTYTA. Etninės kultūros globos tarybos 2019 m. veiklos planas (toliau – Veiklos planas).

D. Urbanavičienė pateikė EKG 2019 m. veiklos plano redakcinius pataisymus, jiems buvo pritarta.

- NUTARTA. Patvirtinti Etninės kultūros globos tarybos 2019 m. veiklos planą.

2. SVARSTYTA. Tarybos 2019–2021 m. strateginis veiklos planas (toliau – Strateginis veiklos planas).

D. Urbanavičienė pristatė esminius Tarybos 2019–2021 m. strateginio veiklos plano punktus. Taip pat buvo aptarta Tarybos lėšų panaudojimo 2018 m. ataskaita.

NUTARTA:

1. Patvirtinti Etninės kultūros globos tarybos 2019–2021 m. strateginį veiklos planą.

2. Patvirtinti Tarybos lėšų panaudojimo 2018 m. ataskaitą.

3. SVARSTYTA. Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiados (toliau – Olimpiada) organizavimas etnografiniuose regionuose.

D. Urbanavičienė pristatė apibendrintus Olimpiados pirmojo turo rezultatus, taip pat etnografiniuose regionuose sudarytų Olimpiados dalyvių vertinimo komisijų sudėtį. Ji iškėlė mintį, kad rengiantis antrajam Olimpiados turui, vyksiančiam etnografiniuose regionuose, verta su šį turą organizuojančiomis regionų komisijomis pasidalinti pirmajame ture sukaupta gerąja patirtimi, aptarti Olimpiados testo klausimų sudarymą ir užduočių atlikimo vertinimo principus.

R. Šaknienė pasiūlė Olimpiados regioninio turo klausimus ir užduotis susieti su specifiniais etnografinio regiono etninės kultūros bruožais.

D. Urbanavičienė pasiūlė keletą metų Olimpiados testo klausimus sieti su kalendorinių švenčių tema. Jos nuomone, kartu vertėtų surengti mokytojams, ruošiantiems mokinius olimpiadai, seminarą kalendorinių švenčių tema. Taip pat ji iškėlė idėją ištirti, kokią etnokultūrinio ugdymo patirtį turėję ir kokių paskatų vedini moksleiviai dalyvavo Olimpiadoje, nes tai padėtų išsiaiškinti etnokultūrinio ugdymo poreikį ir situaciją.

O. Drobelenė pasiūlė parengti Olimpiados dalyvio anketą, kuri atskleistų, kiek ir kur mokiniai mokėsi etninės kultūros.

NUTARTA:

1. Patvirtinti regioninių Olimpiados dalyvių vertinimo komisijų sudėtį.

2. Olimpiados regioninio turo testo klausimus ir užduotis sieti su etnografinio regiono etnine kultūra.

3. Olimpiados regioninio turo testo klausimus sieti su kalendorinių švenčių tema.

4. Parengti Olimpiados dalyvio anketą.

4. SVARSTYTA. Tarybos siūlymai ir išvados dėl ŠMSM parengto Bendrųjų programų atnaujinimo gairių projekto.

D. Urbanavičienė išsakė pastabas dėl ŠMSM parengto Bendrųjų programų atnaujinimo gairių projekto: pastebėjo, kad šiame projekte trūksta dėmesio vertybinių nuostatų, tautinės savimonės ir etninės kultūros ugdymui, atitikties Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymui, netiksliai yra remiamasi tarptautiniu EBPO projektu „Education 2030 Learning Framework“, kuriame ugdymo rezultatai siejami ne tik su asmeninėmis ar globaliomis, bet ir su lokaliomis ir visuomeninėmis nuostatomis bei vertybėmis. Pasiūlė

parengti raštą ŠMSM jame akcentuojant, kad strateginiuose švietimo dokumentuose turi būti atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos įstatymus, įpareigojančius puoselėti tautos tradicijas; siūlyti pabrėžti ne tik pilietinį, bet ir tautinį ugdymą; rekomenduoti dar kartą peržiūrėti Meilės Lukšienės tautinės mokyklos koncepciją ir pritaikyti ją šiandienai.

NUTARTA. Pasiūlyti iš esmės tobulinti Bendrųjų programų atnaujinimo gaires remiantis Meilės Lukšienės tautinės mokyklos koncepcija, įtraukiant etninės kultūros ugdymą.

5. SVARSTYTA. Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programos (toliau – Programa) 2018 m. atliktų tyrimų viešinimo renginio organizavimas.

D. Urbanavičienė išsakė siūlymą Tarybos uždavymu 2018 m. atliktų tyrimų pristatymą surengti vasario 25 d. LRS Europos informacijos centre. Buvo aptarta preliminarinė renginio programa, kurią sukūrė Programos koordinacinė taryba, informuota apie šios koordinacinės tarybos nutarimą artimiausiomis dienomis skelbti 2019 metų konkursą.

NUTARTA:

1. Pritarti Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programos 2018 m. atliktų tyrimų viešinimo renginio organizavimui 2019 m. vasario 25 d. LRS Europos informacijos biure.

2. Pritarti Programos koordinacinės tarybos nutarimui Programos 2019 metų konkursą paskelbti artimiausiomis dienomis.

6. SVARSTYTA. Išvyka į Latviją siekiant susipažinti su Latvijos gerąja patirtimi įgyvendinant tradicinės kultūros konkursinį finansavimą.

D. Urbanavičienė pristatė idėją surengti LRS ir EKG narių susitikimą su Latvijos kultūros fondo atstovais dėl tradicinės kultūros konkursinio finansavimo. Ji pasiūlė susitikimą rengti kovo pabaigoje – balandžio pirmoje pusėje.

L. Sungailienė pasiūlė kartu susipažinti ir su Estijos patirtimi šioje srityje.

J. Rudzinskas pritarė, kad vertėtų į susitikimą pakviesti ir Estijos atstovus.

L. Sungailienė informavo, kad Lietuvos, Latvijos, Estijos kultūros centrai sėkmingai bendradarbiauja organizuodami Dainų šventes.

D. Vyčnienė pastebėjo, kad Lietuvos, Latvijos, Estijos etninės kultūros specialistų susitikimai sėkmingai vyksta tarpininkaujant UNESCO organizacijai.

NUTARTA. Pasitelkiant EKG narių turimą patirtį ir kontaktus, pradėti susitikimo su Latvijos ir Estijos etnokultūrininkais organizavimą siekiant pasidalinti gerąja tradicinės kultūros konkursinio finansavimo patirtimi.

7. SVARSTYTA. Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos (toliau – Premija) įteikimas.

D. Urbanavičienė informavo, kad pagal Vyriausybės nutarimu patvirtintus Premijos nuostatus Premija turi būti įteikta kartu su kitomis Nacionalinėmis kultūros ir meno

prelijomis, kurias įteikia Lietuvos Respublikos Prezidentė, tačiau Prezidentūros atstovai pokalbyje su Vyriausybės atstovais prašė, jog Nacionalinė J. Basanavičiaus premija būtų įteikta atskirai nuo Nacionalinių kultūros ir meno premijų. Siekdamas išspręsti problemą, Nacionalinę Jono Basanavičiaus premiją įteikti siūlosi Ministras Pirmininkas S. Skvernelis.

N. Balčiūnienė pastebėjo, kad Prezidentūros atstovų prašymo motyvai lieka neaiškūs, nes jie nėra pateikti.

L. Sungailienė pasiūlė vis dėlto Prezidentės prašyti, kad Nacionalinė J. Basanavičiaus premija būtų teikiama kartu su kitomis nacionalinėmis premijomis remiantis Vyriausybės nutarimu.

D. Urbanavičienė pastebėjo, kad kol kas dėl prieštaravimo Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos įteikimui Prezidentūroje nėra nė vieno oficialaus rašto.

J. Vaiškūnas atkreipė dėmesį, kad EKG T tikslas buvo iškovoti J. Basanavičiaus premijai statusą, lygiavertį kitoms nacionalinėms premijoms, o atsisakymas ją įteikti kartu su kitomis nacionalinėmis premijomis reiškia etninės kultūros sumenkinimą. Todėl šiuo atveju būtina surengti spaudos konferenciją ir viešai iškelti etninės kultūros statuso menkinimo klausimą.

Įvyko balsavimas. Vienbalsiai nutarta kreiptis į Prezidentę siekiant, kad Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos būtų teikiamos Prezidentūroje.

8. SVARSTYTA. Etnologijos išbraukimas iš naujai rengiamo Lietuvos mokslų klasifikatoriaus.

R. Šaknienė informavo, kad LII Etnologijos ir antropologijos skyrius gavo raštą, kuriame pristatomas naujo Lietuvos mokslų klasifikatoriaus projektas, kuriame nebėra etnologijos. Jos nuomone, į tai reikėtų reaguoti.

D. Urbanavičienė pasiūlė pateikti užklausimą ŠMSM prašant pateikti informaciją, kokiais kriterijais remiantis ir kaip konkrečiai planuojama keisti dabar galiojantį Mokslo kryptių sąrašą, kaip tai atitinka Mokslo ir studijų įstatyme įvardytą lituanistikos (kartu ir etnologijos) prioritetą.

J. Vaiškūnas pasiūlė dėl šio klausimo tap pat kreiptis į Seimo Švietimo ir mokslo komitetą.

J. Šorys pasiūlė šio projekto autorius pakviesti į kitą EKG T posėdį.

NUTARTA.

1. Siekti, kad etnologijos kryptis būtų išsaugota Lietuvos mokslų klasifikatoriuje.

2. Pateikti užklausimą ŠMSM (kopija – Seimo Švietimo ir mokslo bei Kultūros komitetams) prašant pateikti informaciją, kokiais kriterijais remiantis ir kaip konkrečiai planuojama keisti dabar galiojantį Mokslo kryptių sąrašą, kaip tai atitinka Mokslo ir studijų įstatyme įvardytą lituanistikos (kartu ir etnologijos) prioritetą.

Posėdžio pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

Posėdžio sekretorė

Audronė Daraškevičienė